

sődnek, ahelyett, hogy gyengülnének. A fentérintett hirdetői a vallásos nézeteknek azt a nézeteltérést aknázzák ki a maguk javára, melyek a biológusok közt a fejlődési folyamatok megmagyarázására vonatkozólag felmerülnek. Én egyetlen jelentős biológust nem ismerek, ki nem a fejlődés elvét tartaná a biológia alapjának.

Dr. Charles B. Dawenport, a kísérleti fejlődéstan nagyhirű professzora a washingtoni Carnegie-intézetben, így felelt:

„Nem látom szükségesnek, hogy ötven vagy száz szóval válaszoljak, mikor minden, ami erre a kérdésre vonatkozik, egyetlen mondatban is kifejezhető: Nem ismerek egyetlen tudományos férfit sem, ki nem hisz a fejlődés tanában.“

A klerikális Budapest.

VII.

A tudományos és irodalmi egyesületek közé számítja magát a *Szent István-Társulat* is. A nevezett klerikális társaság célja: „Magyarország Nagyasszonyának, a boldogságos Szűz Máriának és Magyarország első apostoli királyának, Szent Istvánnak, oltalma alatt a katolikus szellemű irodalmat művelni és terjeszteni.“ A társulat céljának illetén kifejezése teljesen elegendő, hogy tisztában lehessünk azzal, hogy *miképpen és micsoda* tudományokat, micsoda irodalmat művel a nevezett klerikális társulat. A társulat kebelében külön osztály végzi ezt a „működést“ és pedig olyanformán, hogy még egyáltalán nem hallottuk, hogy egy valamirevaló magyar tudományos vagy szépíróknak a munkáját kiadta volna. Pedig megállapítható, hogy a társulat kiad tudományos és szépirodalmi munkákat, de hát ezek csak a klerikálisok szemüvegén át nézve tudományosak vagy belletrisztikaiak. Ott tartunk ma már, hála akár a római katolikus atyaistennek is, hogy valóban nagy és nivós tudományos viták zajlanak le az egyes tudományágakban, kiváló tudósok könyvet könyv ellen adnak ki, de még sohase olvastuk oly komoly tudósok a könyvét, aki a Szent István-Társulat valamely „tudományos“ kiadványával polemizált volna. A tudósok világában tehát a Szent István-Társulat kiadványai ismeretlenek és teljesen kívül vannak a tudósok figyelemkörén. Az igaz, hogy annál több oly könyvet ad ki a Szent István-Társulat, amelyet az általa kinevezett tudósok, valójában tudományos világunknak áltudósai, írnak, illetve kompilálnak össze. A Szent István-Társulat adja ki a klerikális egyetemi és középiskolai tanárok kompilációit, az adja ki a klerikális tanítók tudományos bőfögését s ugyancsak a Szent István-Társulatra hárul a feladat, hogy

kiadja a főtisztelendő és nagyméltóságú, a főtisztelendő és méltóságos, a főtisztelendő és nagyságos minden néven nevezendő „irodalmi“ és „tudományos“ excrementumát. A főtisztelendő és nagyságos papoknál kisebb papok izzadványait is kiadja a Szent István, de csak akkor, ha a *tudományos* osztály úgy találja, hogy azzal a kiadvánnyal majd sikeresen lehet — *butítani*. A legtöbb, majdnem az összes kiadványon pedig rajta áll a „*Nihil obstat*“, az egyházmegyei hatóság imprimaturája, ami annyit tesz, hogy az illető kiadvány nem ellenkezik sem a teológiával, sem a tomisztikus filozófia aeternával, sem a katolikus világfelfogással, sem a katekizmussal, sem a bibliával, sem a cenzornak kinevezett begyepesedett agyu kutyabügrei plébános urnak a felfogásával. Hogy milyen „tudományos“ könyv az, amely ezeknek a feltételeknek megfelel, arról a fentiek ismeretével tisztában lehetünk. De különösen igen messzemenő következtetéseket vonhatunk le a filozófia egyházjogi, a természettudományi, a történelmi „tudományos“ kiadványait illetőleg. És — risum teneatis! — még az emberi fejlődéstan foglalkozó művet is adott ki a Szent István-Társulat. Felesleges megjegyezni, hogy miképpen bánt el a „tudományos“ mű írója Darwinnal, Lamarekkal és másokkal. Persze odakonkludált, hogy azok, akik a foszilis emberi maradványokkal, a pithecanthropusokkal és egyebekkel foglalkoznak, vagy svindlerok, vagy „szent egyházunk megátalkodott ellenségei“, mert mind odakonkludálnak, hogy az embert nem agyagból fabrikálta az isten, sőt nem is az isten csinálta az embert. Prohászka Ottokárnak e tekintetben van egy különvéleménye. Ő a bibliának az ember teremtéséről szóló fejezetét egy szép és szimbólikus *mesének* mondja, hozzátéve azt, hogy az embert azonban mégis az isten teremtette, mert az ő akaratán mult, hogy a pithecanthropusból mégis homo sapiens lett. No de Prohászka modernista és ma már elhallgattatta benső meggyőződésének mindenféle megnyilvánulását. Hallgassunk mi is Prohászkaról.

Tény az, hogy a Szent István-Társulat kiadott egy olyan könyvet is, amely a fejlődéstan szembeszállott és — a klerikálisok legalább is úgy vélik — pocsékká nyomta az összes „literális tudósokat“. És hasonló a többi tudományos kiadványok is. Az egyházjogok, amik a Szent István-Társulat kiadásában jelennek meg, persze mind még VIII. Bonifác pápa „Unam sanctam“ című bullájának alapján állanak, amelyben kimondotta a derék pápa, hogy „a politikai dolgok is alá vannak rendelve a legfőbb pap tanítóhatalmának“ és hogy „neki az uralkodókat politikai tekintetben így vezetnie kell“. VII. Gergely, III. Innocent, IV. Pál enciklikáin és bulláin épül fel a mai „modern“

*a materológus
Betyarországban végző klerikális
gyógyászok, orvosok, stb. (már)
Prohászka Ottokár
"mesének" monolta
a klerikálisok és egy
Laca Ottokár*

